

Aan de gemeenteraad

8 oktober 2013
Gemeentestukken: 2013-300/31026

Onderwerp: Uitgangspunten, tarieven e.d. huishoudelijke hulp 2014 e.v.

1. Voorstel

U wordt voorgesteld:

1. Scenario 3 (een toekomstbestendig systeem met hoog kwaliteitsniveau dienstverlening) te kiezen, waarbij sprake is van een algemeen toegankelijke voorziening voor zorg-, gemak- en welzijnsdiensten, een schoonmaakvoorziening en een voorziening voor persoonlijke dienstverlening;
2. de uitgangspunten Huishoudelijke Hulp vast te stellen;
3. het uitvoeringsplan Huishoudelijke Hulp vast te stellen;
4. het tarief met ingang van 1 januari 2014 voor de schoonmaakvoorziening vast te stellen op € 16,50 per uur en het tarief persoonlijke dienstverlening op € 20,50 per uur voor nieuwe cliënten;
5. het pgb tarief met ingang van 1 januari 2014 voor de schoonmaakvoorziening vast te stellen op € 16,40 per uur en het tarief voor de voorziening persoonlijke dienstverlening op € 20,40 per uur voor nieuwe cliënten;
6. de overgangsregeling voor de huidige cliënten (zorg in natura en pgb) en aanbieders vast te stellen op 6 maanden tegen de huidige uren en tarieven;
7. aanvullend hierop voor huidige cliënten (per 1 juli 2014) en nieuwe cliënten (per 1 januari 2014) zorg in natura tot 1 januari 2015 een extra tarief voor de schoonmaakvoorziening ad € 18,15 voor hulp geleverd door de zorgaanbieders vast te stellen;
8. aanvullend hierop voor huidige cliënten (per 1 juli 2014) en nieuwe cliënten (per 1 januari 2014) met een pgb tot 1 januari 2015 een extra tarief voor de schoonmaakvoorziening ad € 18,05 voor hulp geleverd door de zorgaanbieders vast te stellen.

2. Aanleiding

Gemeenten zijn op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verantwoordelijk voor Huishoudelijke Hulp (HH). De BAR-gemeenten hebben voor de levering van HH momenteel een overeenkomst met 8 aanbieders. Deze overeenkomsten zijn ingegaan op 1 januari 2010 voor de duur van 2 jaar en zijn 2 keer verlengd met 1 jaar. Het contract eindigt op 1 januari 2014 en kan niet meer worden verlengd. Er zal een nieuwe overeenkomst voor HH afgesloten moeten worden. De BAR-gemeenten gaan dit wederom samen doen. Er is dan ook gezamenlijk gestart met de voorbereidingen tot het realiseren van een nieuwe overeenkomst. In januari 2013 zijn de drie colleges akkoord gegaan met het anders vormgeven van Huishoudelijke Hulp.

3. Aspecten

1.1 Verkenning van drie scenario's

Drie scenario's zijn verkend, waarbij één scenario verder is uitgewerkt en hier ter besluitvorming voor ligt. Bij de keuze van het scenario is gekeken naar wat de wet eist en de beschikbare financiën. Centraal staat dat burgers in staat worden gesteld om een huishouden te voeren. Onze burgers staan op de eerste plaats. Vervolgens zal deze zorg geleverd moeten worden door gemotiveerde hulpen. Als laatste is de organisatie van belang, die faciliterend werkt om goede dienstverlening te realiseren.

Twee factoren komen terug in de scenario's. Hierbij gaat het om het kwaliteitsniveau van de zorg: kiezen wij voor het huidige niveau van zorg of kiezen wij voor verschraling hiervan tot schoonmaak? Een tweede factor is natuurlijk het te besteden budget.

Scenario 1 Handhaving van het huidige niveau van zorg en wijze van aanbieden

In de gesprekken met de huidige aanbieders is duidelijk geworden dat het huidige niveau van zorg, georganiseerd en gefinancierd op de huidige wijze, niet haalbaar is op het prijsniveau van 2013. Alle aanbieders, waarvan Aafje de grootste is, hebben aangegeven dat een prijsstijging van enkele euro's per uur realistisch is als de zorg op de huidige wijze geleverd moet blijven. Aangezien de huidige budgetten in de drie gemeenten onder druk staan en er bezuinigingen verwacht worden, is een verhoging van de kostprijs geen optie.

Scenario 2 Handhaving van de huidige kosten

Handhaving van de huidige kosten is alleen mogelijk met de huidige zorgaanbieders wanneer er met een lumpsum financiering gewerkt wordt. Dit wil zeggen dat de huidige uren per klant uitbetaald worden aan de thuiszorgorganisatie en deze verantwoordelijk wordt voor het resultaat "een schoon huis". In de praktijk betekent dit dat er minder uren ingezet worden en hulp bij het huishouden verwordt tot een schoonmaakvoorziening. Dit leidt tot de situatie, zoals nu bekend in Rotterdam. Hier worden busjes met schoonmaaksters de wijk in gereden. De klant heeft geen vaste hulp meer en er wordt alleen schoongemaakt wat op de schoonmaakkijst staat.

Scenario 3 Een toekomstbestendig systeem met hoog kwaliteitsniveau van dienstverlening

Er wordt een voorziening opgezet waarin de nulde en de eerste lijn gecombineerd wordt. Hulp bij het huishouden is een onderdeel hiervan en wordt geleverd tegen de huidige kwaliteitseisen.

Binnen de structuur van de algemeen toegankelijke voorziening, de schoonmaakvoorziening en de voorziening voor persoonlijke dienstverlening, wordt de cliënt met maatwerk ondersteund. Maatwerk is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de cliënt. Maatwerk blijft ook mogelijk in de vorm van een pgb.

In dit scenario blijft de huidige kwaliteit gehandhaafd, binnen de financiële kaders. Dit scenario is verder uitgewerkt in het uitvoeringsplan huishoudelijke hulp (zie bijlage 1). De nieuwe klanten kunnen per 1 januari 2014 gebruik maken van het nieuwe systeem. Voor de bestaande klanten wordt een overgangsregeling voorgesteld.

Voorgesteld wordt scenario 3 te kiezen, waarbij sprake is van een algemeen toegankelijke voorziening voor zorg-, gemaks- en welzijnsdiensten, een schoonmaakvoorziening en een voorziening voor persoonlijke dienstverlening.

1.2 Argumentatie voor scenario 3

- Het huidige kwaliteitsniveau van dienstverlening kan gehandhaafd blijven in scenario 3;
- Scenario 3 blijft voor alle drie de gemeenten binnen de financiële kaders;
- Scenario 3 past binnen de huidige en toekomstige wetgeving.

2.1 Uitgangspunten Huishoudelijke Hulp

Het huidige beleid rondom HH sluit niet goed aan bij de wijze van werken die meer is toegesneden op de eigen kracht, wensen, mogelijkheden en het organisatievermogen van de klant. Hier wordt nu te weinig aanspraak op gemaakt. Er zijn onvoldoende mogelijkheden om het budget te beheersen en tegelijkertijd aan de stijgende vraag te voldoen. Als gevolg van het regeerakkoord worden de aanspraken op HH vervangen door een maatwerkvoorziening voor degenen die het echt nodig hebben en het niet uit eigen middelen kunnen betalen. Voor bestaande cliënten gaat de

maatregel in 2015 in. De maatregel om nieuwe cliënten in de Wmo geen HH meer te verstrekken in 2014, zal geen doorgang vinden. Op grond van het zorgakkoord is besloten tot behoud van 60% in plaats van de oorspronkelijke 25% van het budget. De exacte uitwerking van de voorgenomen maatregel, onder andere in de vorm van wetsvoorstellen, volgt later. Dit leidt tot de noodzaak om HH anders te gaan organiseren. Dit zorgt voor lagere kosten, terwijl de resultaatgebieden behorend bij 'het voeren van een huishouden' worden behaald. Hierbij wordt ook gekeken naar de inzet van vrijwilligers en de link met de participatiewet. HH is een 2B-dienst. Dit betekent dat gemeenten zelf mogen bepalen welke procedure wordt gevolgd, rekening houdend met de grondbeginselen van aanbesteding (transparantie, objectiviteit en non-discriminatie).

Het uitvoeringsplan Huishoudelijke Hulp kent wijzigingen t.o.v. de uitgangspuntennota 2.0. Voorgesteld wordt in te stemmen met de volgende wijzigingen:

- Signalering en regievoering onder te brengen bij persoonlijke dienstverlening i.p.v. bij Begeleiding. Daar waar persoonlijke dienstverlening wordt ingezet, is vaak meer aan de hand. Met het oog op het zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen, is het van belang dat deze functies bij de ondersteuning in de thuissituatie geborgd kunnen worden.
- Thuisbegeleiding overdragen aan Begeleiding. Thuisbegeleiding is nu onderdeel van hulp bij het huishouden, dit past vanaf 2015 beter bij Begeleiding.
- Aanbesteden (op grond van 2b dienst) in de vorm van enkelvoudige onderhandse aanbesteding. Aanbesteden op grond van 2b dienst is sneller, minder bureaucratisch en geeft meer grip op het resultaat dan een Europese aanbesteding.

We streven naar een toekomstbestendig ondersteuningsaanbod waarin het huidige kwaliteitsniveau van dienstverlening gehandhaafd kan blijven, binnen de financiële kaders en toegesneden op de eigen kracht, wensen, mogelijkheden en het organisatievermogen van de klant. Het uitvoeringsplan Huishoudelijke Hulp is een uitwerking van scenario 3. Bij de uitwerking van dit scenario werd duidelijk dat voornoemde wijzigingen wenselijk waren om tot een gedegen uitvoeringsplan te komen.

2.2 Kwaliteitseisen

De intermediair heeft een hoog kwaliteits- en serviceniveau en streeft een excellente dienstverlening na. Zijn processen zijn geborgd en de klanttevredenheid wordt gemeten. De klanttevredenheid is minimaal een 7,5 voor de dienstverlening. Dit geldt zowel voor de dienstverlening van de intermediair als voor de dienstverlening van de aanbieders. Het hoge niveau van dienstverlening wordt uitgewerkt in servicegaranties. Deze worden samen met de gemeenten gemaakt. Deze worden aantoonbaar en meetbaar gemaakt. In de maandelijkse managementrapportage rapporteert de intermediair aan de gemeenten op deze punten de voortgang van de dienstverlening.

De ondersteuning dient doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht te worden verleend en dient afgestemd te zijn op de ondersteuningsbehoefte van de cliënt. Dit betekent dat:

- er duidelijke afspraken worden gemaakt over de levering van de hulp (ook bij spoedondersteuning, ziekte en vakantie);
- klanten respectvol worden bejegend en hun privacy wordt geëerbiedigd;
- er adequaat met klanten wordt gecommuniceerd en de intermediair goed bereikbaar is;
- de dienstverlening wordt geleverd door betrouwbare en kundige medewerkers;
- de cliënt goed is ondersteund in het voeren van de huishouding en de hulp resultaatgericht wordt uitgevoerd.

3.1 Het uitvoeringsplan Huishoudelijke Hulp

In het uitvoeringsplan Huishoudelijke Hulp staat beschreven hoe wij resultaatgericht willen gaan werken. Op een manier die is toegesneden op de eigen kracht, wensen, mogelijkheden en het organisatievermogen van de klant. In dit plan staat eveneens beschreven hoe wij vorm willen geven aan deze nieuwe werkwijze. Voor de voorgestelde tarieven is de dienstverlening kwalitatief goed uit te voeren. Thuiszorgaanbieders hebben aangegeven de dienstverlening voor de voorgestelde tarieven te kunnen leveren. De tarieven voldoen aan de eisen, gesteld in de wet. Ook is er getoetst op jurisprudentie.

4.1 Tarief 2014 nieuwe cliënten

Op grond van de Wet Basistarieven dient de gemeenteraad tarieven vast te stellen. Voorgesteld wordt om het tarief voor de schoonmaakvoorziening vast te stellen op € 16,50 per uur en het tarief persoonlijke dienstverlening op € 20,50 per uur. In het uitvoeringsplan Huishoudelijke Hulp treft u de onderbouwing van bovengenoemde tarieven aan.

5.1 Pgb tarief 2014 nieuwe cliënten

Op grond van de Wet Basistarieven dient de gemeenteraad tarieven vast te stellen. Voorgesteld wordt om het pgb tarief voor de schoonmaakvoorziening vast te stellen op € 16,40 per uur en het tarief persoonlijke dienstverlening op € 20,40 per uur. In het uitvoeringsplan Huishoudelijke Hulp treft u de onderbouwing van bovengenoemde tarieven aan.

6.1 Overgangsregeling bestaande cliënten eerste helft 2014

Op grond van de Wet Basistarieven dient de gemeenteraad tarieven vast te stellen. Door te kiezen voor een overgangsregeling van 6 maanden voor de huidige cliënten is een soepele en zorgvuldige overgang naar het nieuwe systeem mogelijk. Dit geeft de gemeente de gelegenheid de huidige cliënten resultaatgericht opnieuw te indiceren. Zorgaanbieders kunnen zich voorbereiden op de nieuwe situatie. Tevens is op deze wijze een soepele en zorgvuldige overgang van de hulpen naar het nieuwe systeem mogelijk.

Voor de huidige aanbieders en pgb cliënten worden gedurende het eerste half jaar van 2014 de volgende tarieven gehanteerd: € 20,00 voor HH1 en € 23,00 voor HH2 (dit zijn de tarieven die de aanbieders en pgb cliënten in 2013 ook ontvingen).

7.1 Extra tarief voor huidige natura aanbieders schoonmaakvoorziening

In de onderhandelingen met de thuiszorgaanbieders is afgesproken dat zij in de 2^e helft van 2014 mogen experimenteren met de nieuwe werkwijze. Dit om het op grote schaal mogelijk te maken dat zorgaanbieders per 2015 kunnen werken met een tarief van € 16,50. Zorgaanbieders hebben aangegeven de zorg in natura voor dit tarief te kunnen leveren. Om dit te bereiken is tijdelijk een apart tarief afgesproken. Dit tarief bedraagt € 18,15 voor de schoonmaakvoorziening. Dit wordt lumpsum gefinancierd. In het kader van de rechtmatigheid geldt deze overgangsregeling ook voor nieuwe cliënten die zorg via een zorgaanbieder geleverd willen krijgen in 2014.

8.1 Extra tarief voor pgb-houders m.b.t. de schoonmaakvoorziening

In aansluiting op beslispunt 7 wordt het pgb tarief naar analogie vastgesteld op € 18,05.

4. Aanpak/Uitvoering

Per 1 januari 2014 start de nieuwe werkwijze voor alle nieuwe cliënten, de bestaande cliënten zullen medio 2014 volgen.

Met het uitvoeringsplan wordt inhoud gegeven aan de werkwijze die meer is toegesneden op de eigen kracht, wensen, mogelijkheden en het organisatievermogen van de klant en wordt bereikt dat huishoudelijke hulp op niveau binnen de te verwachten Rijksbezuinigingen kan worden uitgevoerd.

Door de gesprekken met de zorgaanbieders en de afweging die gemaakt moest worden om een overgangsregeling in te voeren, is het proces vertraagd. Het uitvoeringsplan is nu gereed. Om het proces voor 1 januari 2014 afgerond te krijgen (en daarmee continuïteit van hulp voor de cliënt te waarborgen), is niet vooraf advies gevraagd aan het Wmo burgerplatform. Het Wmo burgerplatform heeft na besluitvorming van het college het uitvoeringsplan Huishoudelijke Hulp ter kennisname ontvangen.

De Wmo-adviesraad heeft reeds advies gegeven bij de uitgangspuntennota 2.0. Hier maakte huishoudelijke hulp ook onderdeel van uit.

5. Kosten/Opbrengsten/Dekking

Omdat wij moeten anticiperen op forse Rijksbezuinigingen *en* wij ons door de huidige zorgaanbieders geconfronteerd zagen met tariefstijgingen van enkele euro's per uur, werd na overleg met deze aanbieders duidelijk dat huishoudelijke hulp anders georganiseerd moest gaan worden. Hier is tussen de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk (BAR) en de huidige zorgaanbieders geen verschil van mening over. Het uitvoeringsplan huishoudelijke hulp geeft de andere organisatie- en financieringswijze van huishoudelijke hulp weer. De financiële effecten van de nieuwe organisatiewijze van huishoudelijke hulp, zijn voor de afzonderlijke BAR-gemeenten verschillend.

De nieuwe organisatiewijze van huishoudelijke hulp in Ridderkerk *kan* ons in 2014 een voordeel opleveren van € 1 ton. Let wel: e.e.a. is op basis van eerste doorrekeningen van het nieuwe beleid gebaseerd op onze bestaande begrotingsgegevens en rekening houdend met de Algemene Uitkering. Doorrekening 2015 en verder is mogelijk na besluitvorming op Rijksniveau. Ten tijde van de opstelling van dit voorstel heeft de besluitvorming op Rijksniveau nog niet plaatsgevonden. Na deze besluitvorming kan een uitwerking en doorrekening worden gemaakt voor 2015 en verder.

Eerder is aangegeven dat we niet willen bezuinigen maar dat we het systeem robuust willen maken. Het financiële voordeel moet daarom in perspectief worden geplaatst:

- Wij ontvangen in 2014 € 4.400.000,- via de integratie-uitkering van het Rijk voor huishoudelijke hulp. Wij geven met de overgangsregeling en het nieuwe beleid in 2014 naar verwachting € 5.031.000,- uit. Het tekort draagt de gemeente, naast de eigen bijdragen via het CAK, uit eigen middelen bij. De eigen bijdragen via het CAK hebben echter niet alleen betrekking op huishoudelijke hulp maar ook op andere Wmo voorzieningen. Wanneer men het systeem robuust wil maken dan dienen de uitgaven meer in lijn te worden gebracht met de inkomsten;
- bij de doorrekening is (nog) geen rekening gehouden met een stijging van het aantal klanten als gevolg van de vergrijzing en de extramuralisatie;
- bij de doorrekening is (nog) geen rekening gehouden met financiële compensatie voor hen die het niet kunnen betalen;
- het voordeel kan de bezuinigingen van het rijk op de decentralisatie persoonlijke verzorging opvangen.

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
de secretaris, de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

Behandeld in de commissie Samen leven d.d. 14 november 2013
Behandeld in de raad d.d. 28 november 2013
m.v.duijn@ridderkerk.nl/264/S